

Nr 34.

Av herr **Wiberg**, *angående viss ändring i gällande bestämmelser om besvär enligt kommunallagarna.*

Genom beslut den 7 maj 1942 beslöt Malmö hamndirektion att med omedelbar verkan entlediga en sin tjänsteman från hans befattning vid hamnförvaltningen. Under återopande av bestämmelsen i 47 § lagen den 6 juni 1930 om kommunalstyrelse i stad, att alla av staden utsedda styrelser i sin förvaltning stå under magistratens överinseende, besvärade sig tjänstemannen över beslutet hos magistraten. Denna fann, att Malmö stads hamndirektion genom överklagade beslutet kränkt klagandens enskilda rätt, varför detsamma undanröjdes. Hamndirektionen besvärade sig först hos länsstyrelsen, som genom resolution den 6 februari 1943 icke fann skäl göra ändring i magistratens beslut, och därefter hos Konungen, som i utslag den 16 mars 1943 förklarade, att Kungl. Maj:t icke fann skäl göra ändring i länsstyrelsens resolution. Med anledning härav upptog hamndirektionen i Malmö ärendet till förnyad prövning den 27 maj 1943, varvid hamndirektionen beslöt ålägga tjänstemannen suspension under ett år, räknat från den 8 maj 1942. Även över detta beslut har denne anfört besvär först hos magistraten, som emellertid denna gång fastställt detsamma, samt därefter ånyo hos länsstyrelsen och Kungl. Maj:t, som likaledes fastställt beslutet.

Liknande fall hava även inträffat tidigare, och att så kan ske beror på det förhållandet, att överinstanserna för närvarande ej hava möjlighet att själva ådöma en bestraffning, som de finna lämplig. De kunna endast fastställa eller undanröja det kommunala organets beslut. Praktiskt taget kan sålunda en disciplinär bestraffningsprocess mot en kommunal befattningshavare draga ut i det oändliga ända till dess att det kommunala organet ådömt en bestraffning, som Kungl. Maj:t finner skälig och därför fastställer. Om man tänker sig det fallet, att straffet enligt Kungl. Maj:ts uppfattning, som emellertid nu blott kommer till synes i sista hand genom fastställande av beslutet, borde vara en månads suspension, och det kommunala organet först ådömer entledigande, nästa gång ett års suspension samt därefter för varje gång minskar suspensionstiden med en månad, kommer ju målet att vandra 13 olika gånger upp genom samtliga instanser och kanske draga en tid av minst lika många år. Enbart en sådan möjlighet måste för svensk lagstiftning och rättskipning framstå såsom fullständigt abnorm. I ett sådant fall måste ju även såväl klagandens som statsverkets kostnader å målet bliva icke oväsentliga och på intet sätt stå i pro-

portion till betydelsen av den begångna förseelsen. I alla andra än kommunalt disciplinära bestraffningsmål har icke blott den bestraffande myndigheten rätt och skyldighet att utkräva ett efter omständigheterna lämpat straff utan har även den person, som begått förseelsen eller brottet, ett berättigat intresse och lagstadgad rätt att bliva dömd så fort som möjligt, och detta kommer bland annat till synes i allmänna strafflagens bestämmelser om preskription av straff.

Statsmakterna hava tidigare haft sin uppmärksamhet riktad på förevarande fråga. En stor grupp befattningshavare hos kommunerna har fått sina anställningsförhållanden offentligträttsligt reglerade genom lag eller av Kungl. Maj:t utfärdade författningar, varigenom de i väsentliga delar likställts med statliga befattningshavare (ex. skol- och polispersonal). Besvär över disciplinära bestraffningsåtgärder beträffande dylika befattningshavare kunna anföras i administrativ ordning, och i dessa mål kunna överinstanserna utmäta självständigt straff.

Sistnämnda utväg för avhjälpande av de uppenbara olägenheter, som ovan påtalats, måste även vara framkomlig när det gäller övriga kommunala befattningshavare. Dessa tjänstemäns intressen av en reglerad ställning i ovannämnda avseende kunna icke nog starkt framhållas, och de förtjäna samma beaktande som övriga offentliga tjänstemäns.

Med anledning av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning med förslag till bestämmelser, som förhindra nuvarande, ovan påtalade olägenheter i den kommunala besvärprocessen.

Stockholm den 15 januari 1944.

Ake Wiberg.
